

Substanțe periculoase: conștientizare, evaluare, protejare

Brutării

www.campanhaquimicos.eu

Evaluarea riscului în cazul utilizării
substanțelor periculoase
Campanie europeană

SLIC
Senior Labour
Inspectors
Committee

Finanțată de Uniunea Europeană

Introducere

Operațiunile implicate în procesul de producție din industria de panificație expun lucrătorii la diverse substanțe periculoase, cum ar fi pulberea provenită din făină și din alte ingrediente, dezinfectanții și produsele de curățenie.

Această expunere, prin inhalare, prin absorbție cutanată sau prin ingestie accidentală, este un factor de risc pentru sănătatea lucrătorilor.

Ce trebuie să facă angajatorii pentru a evalua riscurile pentru lucrători și a decide ce măsuri de prevenire sunt necesare?

- 1° Identificarea pericolelor și evaluarea tipurilor de riscuri ce decurg din operațiile desfășurate la locul lor de muncă;
- 2° Selectarea măsurilor de prevenire sau de control al riscului care trebuie aplicate;
- 3° Examinarea periodică a acestor măsuri pentru a verifica dacă își mențin eficiența și dacă nu au apărut alte riscuri.

CE MĂSURI SE POT LUA?

Acestea pot fi de protecție colectivă, organizatorice sau echipament individual de protecție (EIP).

Cum sunt implementate măsurile de protecție colectivă?

- Dotarea cu mijloace tehnice speciale adaptate la echipamentul de muncă sau la incintă (a se vedea exemplele 1 și 2).

NOTĂ

Atunci când se proiectează o incintă sau se achiziționează un echipament, angajatorul trebuie să se asigure că aspectele de securitate sunt complet integrate.

Cum poate fi organizată munca astfel încât riscul să fie eliminat sau redus?

- De exemplu, prin adoptarea unor proceduri de lucru care reduc emisia de pulbere în atmosferă, reducerea timpului de expunere a fiecărui lucrător, îndepărtarea riscurilor din zonele de lucru și depozitarea corectă a produselor și a materialelor.

Ce tip de echipament individual de protecție (EIP) trebuie utilizat?

- În primul rând, trebuie să se aibă în vedere că EIP este întotdeauna o măsură suplimentară. Cele mai bune soluții sunt cele care optează pentru securitate integrată, protecție colectivă sau măsuri organizatorice.
- Există diferite tipuri de EIP, cum ar fi măști, mănuși, ochelari, șorțuri și cizme. Prin consultarea fișelor cu date de securitate se determină care trebuie utilizat (a se vedea ultima pagină).

Există vreun document care conține informații despre substanțele utilizate?

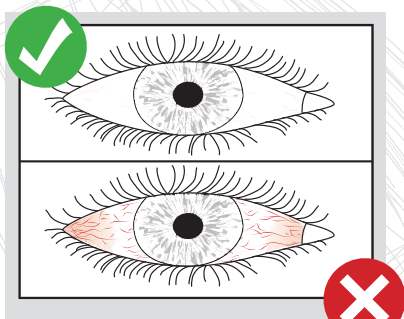
- Puteți găsi informații detaliate despre unele produse în fișele cu date de securitate puse la dispoziție de furnizor. Informații folositoare puteți găsi și pe etichete.

Citiți-le cu atenție!

Diverse operațiuni din industria de panificație determină formarea norilor de praf. Praful de făină constă dintr-o pulbere fină rezultată din măcinarea grâului și a altor cereale la care aparatul respirator este sensibil.

Alte ingrediente utilizate la fabricarea pâinii, cum ar fi ouăle și laptele praf, enzimele, uleiurile și mirodeniile pot, de asemenea, să provoace iritații și alergii. În plus, mediul de muncă poate să determine și formarea de gaze iritante.

PERICOLE PENTRU SĂNĂTATE ASOCIATE MUNCII DIN BRUTĂRII

Pulberea de făină poate cauza:

- Iritații grave ale ochilor, în funcție de cât de aproape este lucrătorul de pulbere.

Operațiunile care prezintă cel mai mare risc sunt:

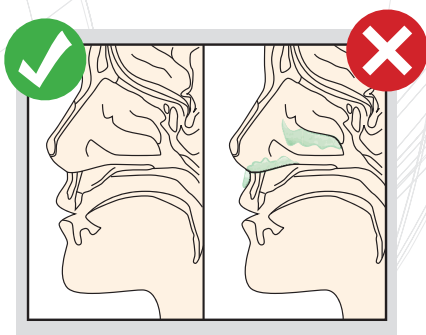
- Cântărirea și amestecarea
- Întreținerea/curățarea echipamentului

Trebuie să evitați să vă frecați ochii cu mâinile contaminate

- Iritarea nasului (rinită), care determină curgerea nasului

Aceasta precede, în general, apariția astmului.

Astmul poate apărea atunci când lucrătorul respiră continuu pulbere de făină. Poate determina probleme de respirație, atacuri de sufocare și tensiuni în piept.

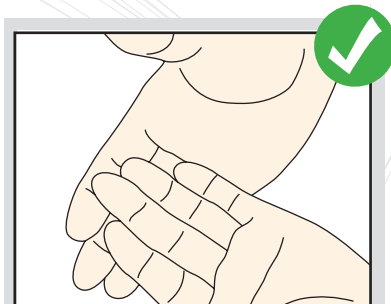
Lucrătorii alergici la pulberea de făină nu trebuie să fie repartizați în medii cu praf.

ALTE RISCURI DETERMINATE DE CONTACTUL CU PRODUSE ȘI SUBSTANȚE

Dermatită. Acestea cauzează înroșirea, bășicarea pielii, mâncărimi determinate de contactul cu substanțele utilizate în timpul muncii.

Nu. De ce? Lucrătorul atinge ingredientele fără să poarte mănuși.

Da. De ce? Pielea mâinilor este sănătoasă. Lucrătorul poartă mănuși atunci când atinge ingredientele.

În brutării, dermatita este cauzată de contactul cu ingrediente lichide, cum ar fi uleiul de măsline și de manipularea făinii/aluatului, a zahărului, a mirodeniilor, a ierburilor și a condimentelor. Simptomele bolii includ înroșirea pielii, mâncărime, descumare și bășicare. Măinile și antebrațele sunt, de obicei, zonele cele mai afectate.

ESTE IMPORTANT CA RISCUL SĂ FIE PREVENIT ȘI CONTROLAT. CUM?

EXEMPLUL 1 – ABSORBȚIE LOCALĂ

Nu. De ce? Lucrătorul nu golește sacul suficient de aproape de malaxorul de aluat, provocând ridicarea prafului. Nu există absorbție atașată echipamentului și lucrătorul nu poartă nici măcar o mască de protecție.

Da. De ce? Lucrătorul golește sacul în apropierea malaxorul de aluat, există absorbție locală și, în plus, lucrătorul poartă o mască de protecție.

EXEMPLUL 2 – ADOPTAREA PROCEDURILOR DE LUCRU CORECTE I

Nu. De ce? Un exemplu de practică greșită -se creează mult praf pentru că sacul este manipulat incorect.

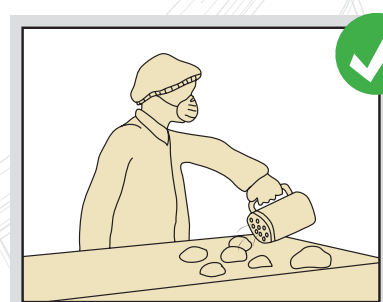

Da. De ce? Lucrătorul golește sacul aproape de container, fără să creeze praf.

EXEMPLUL 3 – ADOPTAREA PROCEDURILOR DE LUCRU CORECTE II

Nu. De ce? Lucrătorul presară făina manual, eliberând praf.

Da. De ce? Lucrătorul folosește o sită.

Care sunt măsurile de prevenire recomandate?

- Dotarea echipamentului cu un sistem de absorbție (exhaustare) locală sau instalarea unuia în apropierea echipamentului
- Verificarea periodică a eficienței sistemelor de exhaustare
- Reducerea numărului de lucrători expuși
- Adoptarea unor proceduri de lucru care reduc formarea norilor de pulbere prin manipularea cu atenție a produselor care creează pulberi
- Menținerea punctelor de lucru curate
- Evitarea împrăștiilor de făină și, dacă acestea au loc, curățarea lor imediat
- Evitarea creării pulberii atunci când se adaugă ingredientele în malaxoarele de aluat
- Pornirea malaxoarelor de aluat la viteză mică
- Împăturirea sacilor de făină goliți prin răsucirea de la gură spre fund (ținând sacul cu gura în jos)
- Evitarea netezirii și plierii sacilor goliți

- Utilizarea sitelor în locul presării făinii cu mână
- Utilizarea măștilor ca măsură suplimentară atunci când este necesar
- Informarea și instruirea lucrătorilor cu privire la existența riscurilor și la practicile care trebuie urmate
- Efectuarea supravegherii corespunzătoare a sănătății lucrătorilor

EXEMPLUL 4 – ADOPTAREA PROCEDURILOR DE CURĂȚENIE CORECTE

Care sunt metodele de prevenire recomandate pentru curățenie?

- Nu utilizați aer comprimat
- Nu utilizați perii și măhuri
- Utilizați aspiratoare industriale de mare eficiență pentru curățenie
- Ori de câte ori este posibil, utilizați scafe pentru a transfera făina și alte ingrediente pudră, în loc să le deșertați direct din pungi
- Întotdeauna purtați o mască de protecție a respirației în cazul operațiilor rapide care produc praf

Alte măsuri de prevenire recomandate

- Manipulați cu atenție făina și ingredientele pudră
- Minimizați utilizarea pulberii de făină

RECEPȚIA PRODUSELOR CHIMICE

Recepția este prima etapă de manipulare a produselor chimice.

La recepționarea unui produs trebuie:

- Să se identifice, să se înregistreze și să se controleze livrarea acestuia;
- Să se verifice starea ambalajului (pentru depistarea oricăror deteriorări sau lipsa etichetelor);
- Să se verifice informațiile de pe etichetă;
- Să se verifice fișa cu date de securitate furnizată odată cu produsul.

Toate recipientele pentru substanțe și preparate periculoase trebuie să fie etichetate corespunzător.

Etichetele trebuie să fie lizibile și să conțină următoarele informații:

- Numele produsului;
- Identificarea fabricantului;
- Importatorul sau distribuitorul;
- Avertizări de risc;
- Avertizări de securitate;
- Pictograme și simboluri ale pericolelor.

CUM SE CITEȘTE O ETICHETĂ?

IDENTIFICAREA PERICOLELOR (în conformitate cu Anexa II a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

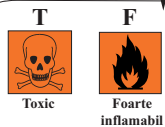
NOTĂ: În afară de simbolurile care indică substanțe toxice, nocive și iritante, se pot găsi și simboluri pentru produse cancerigene, mutagene sau toxice pentru reproducere, identificate cu ajutorul frazelor R specifice.

DESCRIEREA RISCULUI (Fraze R)

(În conformitate cu Anexa III a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

MĂSURI DE PREVENIRE (Fraze S)

(În conformitate cu Anexa IV a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

R11-23/25:
Toxic prin inhalare și prin înghițire
Foarte inflamabil

S7-16-24-45:
A se păstra recipientul închis ermetic.
A se păstra departe de orice flacără sau sursă de căldură – Fumatul interzis.
A se evita contactul cu pielea.
În caz de accident sau simptome de boală,
consultați imediat medicul (dacă este posibil, i se va arăta eticheta)

IDENTIFICAREA PRODUSULUI
(Substanță sau preparat)

COMPOZIȚIE
(Lista substanțelor periculoase conținute în preparat, în concordanță cu concentrația și toxicitatea)

ABCDE-33
Conține...

XXX Plc
ABY Str.
Tel: ...

NUMELE ENTITĂȚII RESPONSABILE CU PUNEREA PE PIATĂ
(Nume, adresă și număr de telefon)

CARE SUNT SIMBOLURILE UTILIZATE PE ETICHETE?

În Europa, pericolele sunt identificate în conformitate cu Anexa II a Directivei 67/548/CEE a Consiliului.

Simbolurile înseamnă următoarele:

1 – Foarte inflamabil (F) și Extrem de inflamabil (F+)

2 – Toxic (T) și Foarte toxic (T+)

3 – Corrosiv (C)

4 – Oxidant (O)

5 – Nociv (Xn)

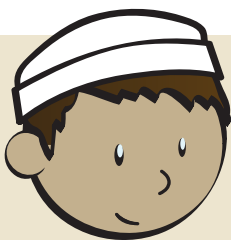
6 – Irritant (Xi)

7 – Exploziv (E)

8 – Periculos pentru mediu (N)

Sarcina	Măsuri recomandate
Lucrul la malaxoarele de aluat	<ul style="list-style-type: none"> ■ Plasarea absorbțiilor locale în punctele critice pentru limitarea prafului eliberat ■ Verificarea periodică a eficienței mecanismelor de absorbție ■ Adoptarea procedurilor de lucru sigure, cum ar fi golirea sacilor de făină prin răsucirea de la gură spre fund și adăugarea ingredientelor aproape de malaxor
Amestecarea ingredientelor	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atunci când se folosește un malaxor, se pornește cu viteză mică până când sunt înglobate toate ingredientele ■ Utilizarea sitelor pentru pudrarea făinii și a altor ingrediente pudră
Curățenia	<ul style="list-style-type: none"> ■ Utilizarea aspiratoarelor în locul măturării ■ Utilizarea măștilor atunci când poate fi eliberat praf în aer ■ Utilizarea mănușilor atunci când se folosesc produse ce conțin substanțe periculoase

Ce sunt fișele cu date de securitate?

Fișa cu date de securitate dă posibilitatea să se determine dacă agenții chimici periculoși sunt prezenți în produsele utilizate și ajută la evaluarea riscurilor pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor rezultate din utilizarea acestor agenți.

Când se livrează o substanță periculoasă sau chiar înainte de livrare, fiecare producător, importator și/sau distribuitor trebuie să trimită utilizatorului o fișă cu date de securitate care conține informațiile necesare pentru protecția sănătății oamenilor și pentru protecția mediului.

Informațiile conținute în fișa cu date de securitate trebuie să fie scrise în limba oficială a statului membru în care se află locul de muncă. **În caz contrar, beneficiarul trebuie să solicite aceasta producătorului sau furnizorului.**

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați:

Romanian Labour Inspection
14, Matei Voievod Street, Sector 2
Bucharest Romania

tel.: +40 (21) 302 70 44
fax: +40(21) 302 70 84
e-mail: tamara.morariu@inspectiamuncii.ro